

Příloha k protokolu o SZZ č.....
Vysoká škola: PF JU Čes.Budějovice
Katedra:germanistiky
Datum odevzdání posudku diplomové práce:
23.5.2011

Diplomant: Zuzana Kolářová

Aprobace: ČJ-NJ/SŠ

Recenzent*)

Vedoucí*) diplomové práce
Doc.PaedDr.D.Pfeiferová,Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Die Frage der Schuld in ausgewählten Werken Friedrich Dürrenmatts (téma)

Zuzana Kolářová se ve své diplomové práci *Otázka viny ve vybraných dílech Friedricha Dürrenmatta* zaměřila na ztvárnění tématu resp. motivu viny ve dvou dramatech a třech kriminálních románech slavného švýcarského autora. Opírala se při tom o kategorizaci viny významného představitele německé existenciální filozofie Karla Jaspere, který rozlišuje mezi vinou kriminální, politickou, morální a metafyzickou a odmítá vinu kolektivní. Protože Jaspersovo pojetí viny mělo být příspěvkem k otázce historické viny v poválečném Německu, je v úvodu diplomové práce načrtnuta i problematická role Švýcarska ve druhé světové válce. V analytické části studie se diplomantka zabývá nejdříve dramaty, poté kriminálními romány. Jednotlivé kapitoly se vyznačují jednotnou strukturou – po načrtnutí fabule a sestavení typologie viníků následuje charakteristika motivu viny v konkrétním textu –, což přispívá k přehlednosti práce a umožňuje rychlou orientaci v dílčích výsledcích, které v následujících řádcích nastíním. V nejznámějším dramatu *Der Besuch der alten Dame* vypadají všechny postavy vstupující do hry nevinně, nakonec jsou všichni nositeli kriminální, morální a politické viny. Pouze Ill je ochoten nést za své morální provinění z mládí důsledky, a sice v podobě trestu absolutního. Další slavná divadelní hra *Die Physiker* ukazuje marnost individuální snahy o záchranu světa. Geniální Möbius byl pro tento veliký cíl připraven k jakémukoliv činu, tedy i k vraždě. Když se šílená ředitelka, představující metafyzické zlo a tedy i metafyzickou vinu, zmocnila podkladů k jeho vědeckému objevu umožňující nadvládu nad celým světem, uvědomil si marnost svého snažení a reflektoval i své morální provinění a kriminální vinu. Ani v žádném z kriminálních románů nenajdeme nevinnou postavu. Zato se zde častěji objevuje motiv metafyzické viny. V románu *Der Richter und sein Henker* tak komisař Bärlach ve jménu vyšší spravedlnosti přebírá úlohu Boha – určuje osudy dalších postav a trestá Gastmanna, představitele absolutního zla, mimo právní rámec. Odpovídající trest za bohorovnost přichází formou rakoviny žaludku. Tato postava se objevuje i v románu *Der Verdacht* a reprezentuje především morální vinu: její nestandardní metody vedou ke smrti jiné osoby. I zde nacházíme představitele absolutního zla – sadistického vědce Emmenbergera, který si uzurpuje rozhodnutí o smrti svých pacientů. Zajímavý je komentář o zmírnění kriminální viny bývalého židovského vězně, který vraždí pachatele z řad SS, otřesnou zkušeností z koncentračního tábora. Z hlediska geneze díla je nová postava zdravotní sestry Kläri, představující náboženský fanatismus. Ve jménu křesťanského pojetí smrti jako vykoupení totiž podporuje svého sadistického šéfa a províní se tak morálně i kriminálně. Prostřednictvím této postavy autor, který pocházel z rodiny protestantského faráře a studoval teologii, kritizuje právě náboženské pojetí metafyzické viny. I v posledním zkoumaném díle, románu *Das Versprechen*, se nesetkáme s nevinnou postavou, což podle Zuzany Kolářové vychází z Dürrenmattova přesvědčení vyjádřeného v teoretických statích, v nichž se přiklání k pojetí dědičného hříchu. Opakuje se zde zápleтка z předcházejících děl (*Der Richter und sein Henker*, *Die Physiker*), kdy si hlavní postava – zde komisař Matthäis – ve jménu vyšší spravedlnosti či dobra osobuje právo řídit osudy lidí a stává se tak morálně vinným. Práce se vyznačuje jasnou koncepcí, závěry jsou formulovány přesvědčivě a na jazykově dobré úrovni. Poměrně stručný výčet sekundární literatury, která se v České republice jen obtížně shání, je vyvážen rozsáhlou literaturou primární a schopností samostatné práce s touto. Proto doporučuji diplomovou práci Zuzany Kolářové k obhajobě.

Otázky k obhajobě: Do jaké míry se volba žánru promítá do ztvárnění otázky viny?
Jaspersova kategorizace viny měla být příspěvkem k vyrovnávání se s otázkou německé viny na druhé světové válce. Lze najít v alegorické rovině příběhu styčné body i u Dürrenmatta?

- výborně -

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

podpis vedoucí diplomové práce

23.5.

V Českých Budějovicích dne 2011.....

Stupeň kvalifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------